

Locuint'a Redactorului:
si
Canceliar'a Redactiunii:
e in
Strat'a Morarilor Nr. 13.

Erorile nefrancate nu se voru
primi decât numai de la corespondență regulară ai „Federatiunii”
Articoli trămași și nepublicați se
vor arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, comercialu și economicu.

Va esî Marti-a, Joi-a, Sambet'a și Dominec'a, demanet'a.

Pest'a, ^{24 augustus} _{5 sept.} 1868.

Precum omulu, care cade in apa si nu scie innotă, vediendu-si viet'a in periculu se arunca, in asta pusetiune desperata, si dupa unu firu de paimai sê-si scape viet'a, totu asemene facu si stapanii dualismului.

Desvoltandu boemii, moravii si polonii o energie poterosa si folosindu tota ocasiunea pentru a remonstră contr'a odioselor institutiuni dualistice, observâmu cumcă guvernul nemtiescu, translaitanu, recuse la nesce mediuloc forte drastice.

In 2 l. c. erau afisiate pre la cornurile stradelor placate negre, cari anunciau *confiscarea tuturor diuralelor boeme*. Placatele se cetiau cu voce innalta de mili de omeni si agentii politici nu cutesau a se apropiâ de poporu; numai tardu li succese a delatură placatele. In fat'a unei atari procederi teroristice nu ne mirâmu de scirea, sosita d'in Sasad si Bratrik (Boem'a), care ni spune, că s'au vediutu placate tiparite, prin cari fia-care cetatienu se opresce de a respunde contributiunile (dările) sub crimi a de vendiare de patria. Poporul vatematu in drepturile sale cele mai sacre, si-cerca vindecarea ranelor sale pre calea legale; elu intetiesce prin barbatii săi de incredere respectarea drepturilor sale, si daca vede că tote incercările lui pacinice sunt desierite, atunci elu devine intr'unu stadiu, in care nimene, nici chiaru fruntasii cei mai destinsi ai acelui poporu, nu-lu mai potu dumeni, elu recurge la extremităti si resultatul este mai totdeun'a infioratoriu. Nu incape indoela, că barbatii de statu, acei-a, cari conduceu destinele poporeloru, au strins'a detorintia a se ingriji de cu bunu tempu, ca poporele de sub conducea loru să nu devina, cu atâtu mai putieni să fie aduse cu forț'a, in acestu stadiu periculosu. Ore implinește-si guvernul translaitanu acesta detorintia asiè precum trebue, séu chiaru in intielesu contrariu? faptele lui documenteaza destulu de invederă si nu este trebuintia să mai pierdemu multe vorbe a sup'r'a acestui obiectu.

Totu asemene mergu luerurile si in Cislaitan'a. Dupa ce fractiunea domnitoria n'a trecutu neci odata cu vederea a timbră cu epitele de „agitatiane” si „revretire” pretensiunile cele mai juste a le poporeloru d'in asta diumetate a imperiului, si cu deosebire pretensiunile natiunei romane, dupa ce se intentâ chiaru si procesu criminale *natiunei romane*, acum trebue să mai vedi, că inca ei su-decâtra padure. Unu diurnalungurescu d'in Transilvani'a, „Magyar Polgár” si dupa elu celealte foie unguresci afla asta-di, că dieu, domnii unguri au concesu prè multa libertate romanilor. N'ar' fi trebuitu concesu să se tienă mai în Blasius, n'ar' fi trebuitu concesu atât'a „stătiare”, s. a., numai cătu nu dice, că n'ar' fi trebuitu concesu nici unui romanu ca să se misce liberu de la unu locu la altulu, ci fiindu că a intemnită atâti romani este cu nepotintia, celu putieni, să se fia pusu, indata de la inaugurarea dualismului, la spatele fia-cârui romanu câte unu „politică”, „honvédu” séu ore-care altu omu *binesimtitoru*, ca să-i observe tota miscarea. Apoi vedi, cu omeni de acesti-a, cari nu vedu in fiii natiunei romane, de cătu totu atâti-a agitatori si omeni demni de temnită, cu omeni de acesti-a să te procopesci! Mai departe, domnilor, ati apucatu pre cale buna, inse urm'a va alege! In daru suntu tote opintirile vostre. Au trecutu să mai poteti intimidă pre fiii natiunei romane cu fapte teroristice, dreptatea este pre partea nostra, si potere mai mare ca acăstă nu sunt neci chiaru tunurile ghintuite.

Partitele unguresci se intrecu intru preocuparea poporului pentru alegerile venitorie. Madarász si

Csanádi (deputati d'in stang'a estrema) tienu adunâri poporali, in cari dau pre fatia gresielele guvernului si a le partidei lui Deák.

Emisulu ministeriului ungurescu pentru „aperarea tierei”, in caus'a recrutarei, care ar' avè a se face intre 12 octobre si 21 novembrie d'in fetiorii nașutii la ani 1845—7, fù pusu ad acta de mai multe comitate, in frunte cu comitatulu Pestei, care dechiară, că nu va executa ordinatiunea ministeriale resp. pana candu nu se va promulgă legea pentru recrutare.

Scirile mai nove d'in strainetate, cari ni dau icona viua despre situatiunea politica, le resumem in urmatoriele:

„Moniteur”-ulu spune, că sosindu Napoleonu cu famili'a imperatesca in Châlons, a fostu primitu de cătra armata cu unu entusiasmu frenetic; tem'a principale a discursurilor in armata este erumperea resbelului. „Pays” dice, că s'a datu ordinu, ca gard'a mobile in 14 dile să stee gat'a. In ministeriulu de resbelu nu e permisu nimeni să intre, afara de functiunarii respectivi. „Perseveranza” d'in Itali'a scrie, că partit'a actiunei era să pușu in miscare. *Canzi*, ginerele lui Garibaldi, conscrie pre garibaldisti in Genov'a. *Catabeno* stă in fruntea braviloru siciliani si neapolitani, era fiul lui Garibaldi, *Menotti*, cu ai săi astepta numai semnalulu spre a se imbarecă. „I. Nord” spune, că Rusi'a are intentiunea a face propusetiune pentru convocarea unui congresu europeu, si că Pruss'a ar' sprigini propunerea Russiei. „Pays” respunde la acăstă: „Timeo Danaos etiam dona ferentes.”

Poporatiunile Europei orientali.

IV.

Slavii de la media-di si Romanii.

„Slavii de la media-di formeza doue grupe: cea d'antâia este regatulu tri-unitariu alu Croaciei, Slavonei si Dalmaciei; a dou'a grupa este a Serbiloru d'in Voivodin'a.

„Slavii de la media-di au scapatu de doue ori de cutropire prin Franci'a: sub Carolu celu Mare, care i-a mantuitu de Avari; sub Napoleonu I, a carui administratiune a lasatu mari suveniri pre tierii Savei. N'au uitatu acolo, că limb'a loru natiunale s'a adoptat cu atunci-a pentru prim'a data ca limba oficială; că una suta de tineri s'au primutu gratis in scolele nostre militari, si că imperatulu a dîsu la Santa-Elen'a: „Bravii mei Croati.” Acestu-a a fostu antâiul loru titlu de nobletia in momentulu redescoperirei, la 1843.

„Slavii de la media-di au vietuitu in contielegere destulu de buna cu Ungurii, pana in momentulu, candu acesti d'in urma au avutu nefericit'a idea de a substitui limb'a magiara in loculu celei latine in administratiunea comună.

„Romanii d'in Austri'a formeza majoritatea poporatiunei in Bucovin'a, in Transilvani'a, in Banatulu teresianu si in căte-va districte orientali a le Ungariei propriu dîse. Ei au fostu apesati totu-de-una de jugulu aspru alu unei minorităti magiare si saseasci, carea nu le recunoscă neci o existintă natiunale, nece vr'unu dreptu politicu.

„De la 1849 pana la 1860, Slavii de la media-di si Romanii au atârnat de a dreptulu de la guvernulu d'in Vien'a, carui-a i dedera unu ajutoriu potintă contr'a Ungariei revoltate. Daca, de una parte, erau atunci multumiti de a fi scapati de domnia unguresca, se plangeau de alt'a, cu totu dreptulu de sistem'a centralizatiunei nemtiesci, carei-a ministrul Bach i-a datu numele său.

„De la 1860 pana la 1866, mai vertosu sub ministeriele Goluschkowsky si Belcredi, perspectiv'a unui sistem'u federativu a fostu datu sperantia toturorul slaviloru si Romaniloru, sperantia, care i alipă cătra Austri'a. Ei fura esacerbati prin inauguriunea dualismului actual, care dede orientulu imperiului egiemoniei magiare. Acestu sentimentu este cu atâtu mai viu in Transilvani'a, cu cătu acăstă tiera a for-

Pretiul de Prenumerat: Pre trei lune . . . 4 fl. v. z. Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr. Pre anul întregu . . . 15 fl.

Pentru Romania: 4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni: 10 cr. de linia, si 30 cr. tap'a timbrale pentru fiecare publicatiune separatu. In Locul deschis 20 cr. de linia. Unu exempliaru costa 10 cr.

matu pana in 1848, unu principatu separatu, care atârnă de a dreptulu de la imperatulu mare-principiu.

„Noi vomu incercă acum de a precisă sentimentele acestoru poporatiuni rechiamate de Ungaria. Fatia cu guvernulu austriacu, sentimentul loru este una iritatiune invederata.

„Dispusiuniile loru fatia cu Ungurii sunt acele-a-si ca-si a le Boemiloru fatia cu Nemții. „Nolumus magyaris!” Nice Slavii de la media-di, nice Romanii nu voru a se supune de buna voia Unguriloru, pre cari ei i privescu d'altmintre ca pre unu popor duru, mai putienu civilisatu decătu ei, ca pre nisec Turci botezati.

„Sub revolutiunea de la 1849, intre aceste poporatiuni, unguresca de una parte, slava si romana de alt'a, a fostu una explosiune de ura, care a impinsu pre ambele partite la nisice fapte crude. Nu trebuie să perdemu d'in vedere sentimentiile de ura, cari jacu sub spudia, si aru mai potè prorumpe.

„E de lipsa totodata să inseamnă acă, cum că Slavii si Romanii d'in Austri'a au unu punctu de rădîmu d'in ras'a loru propria in provinciele tributarie a le Turciei.

„Principatulu Serbiei a tramsu diece mili de omeni intru ajutoriulu Slaviloru austriaci, contra Unguriloru, in 1849. Este de prevedutu, că totu asiè se va intemplă la cea d'antâia crise, daca, precum se vorbesce, va fi ce-va contielegere intre Belgradu si Zagrabi'a.

„Moldo-Romania inca poate deveni unu centru de atractiune pentru Romanii d'in Austri'a, séu unu focaliu de agitatiune.

„Nice Serbi'a nice Moldo-Romania nu au vr'o potere agresiva prè-infricosata pentru Austri'a; inse chiaru existintă loru, fiindu că putinu le lipsesce pentru a fi independinte, este una amenintiare si contiene unu ce dissolvatoriu pentru integritatea coronei lui s. Stefanu. Si daca s'ar' intemplă, ca armata austriaca să fie chiamata aiurea, tote poterile Magiariloru n'ar' fi capabile de a resiste Slaviloru si Romaniloru.

„Sentiemintele Slaviloru de la media-di fatia cu Russi'a sunt mai acele-a-si ca-si a le Boemiloru, inse mai putienu accentuate: Slavii de la media-di spera a află la Petruburgu unu radîmu contr'a Pestei.

„Cătu pentru Romanii d'in Austri'a, ei au scapatu pana acum de propagand'a rusesca. Grup'a neo-latina, intercalata providentialmente in acestu unghiu alu Europei intre Slavi, se sente de-a-dreptulu amenintiata prin panslavismu.

„Voiu adauge, că Slavii de la media-di si Romanii au una asemenea repugnantia contr'a ori-ee'domine nemtiesca.

V.

Observatiuni generale.

„S'a potutu observă, că cestiunile de natiunalitate si de rasa tindu d'in ce in ce a prevală in Europa' orientale, a supr'a cestiunilor religiose. Daca interesele confesionali sunt căte-o-data puse in locul antâiu, aceste sunt numai preteste séu forme. Pentru exemplu, Romanii ortodosi d'in Austri'a n'au voitul să remana sub acelu-a-si patriarcu cu Serbii ortodosi d'in acelu-a-si imperiu, si a trebuitu a li-se face concessiune. Inca la anul 1853, pap'a a fostu silitu a infinită una basereca independente pentru Romanii uniti d'in Austri'a, cari pana atunci atârnau de la arci-episcopatulu catolicu d'in Strigoniu.

Metropolitulu catolicu d'in Fagaras, care mori nu de multu, era unul d'intre organele principale a le opusetiuni romane in Transilvani'a contr'a Ungariei catolice: apoi Romanii d'in Transilvani'a sunt cea mai mare parte ortodosi. Membrii cei mai distinși ai congresului limbisticu, care s'a adunat, in 1867, in capital'a Principatelor Unite ortodoxe, au fostu canonicici catolici veniti d'in colo de Carpati.

„In 1848 si 1849, Croatii catolici s'au unitu cu Serbii ortodosi pentru a se luptă contr'a Unguriloru catolici. Chiaru si in Turcia se poate prevede, că Slavul musulmanu d'in Bosni'a se va insotî cu creștinii de soiul său pentru a se luptă contr'a centralisatiunei turcescii. Serbii d'in Austri'a sunt cea mai mare parte ortodosi; cu tote aceste-a episcopulu catolicu Strossmayer avu un'a influență atâtu de mare, cătu

a fostu silitu să esa d'in tieră in momentulu candu eră vorba de a eserce una pressiune a supr'a dietei regatului tri-unitariu.

„Cestiunea liberale inca nu multumesce. Tote poporatiunile Europei orientali au avutu ocasiunea de a dovedi, că libertătile publice, pre langa centralisatiunea nemtiesca său unguresca, nu le misca necidecătu; aceste popore voiescu satisfactiuni națiunale.

„Nu trebue să credem neci ace'a, că opusetiunea contr'a egemoniei nemtiesci, magiare său turcesci, este un'a faptă numai a agintilor rusesci. Acestea este sentiementulu unanimu alu toturor claseloru poporatiunei.

VI.

Resumere.

„In situatiunea actuale a Europei trebue să avem inaintea ochilorace'a ce spuseram mai susu.

„Se ne fia permisu a observă, că fia-care poporatiune ar' cascigă multu, remanendu ea mai multu acc'a ce este. Candu Boemulu său Serbulu vine a-ti spune, că elu voesce a aperă, a desvoltă insa-si națiunalitatea sa boema său serba, ce obiectiune se poate face aci? Totu Francesulu va fi dispusu a-i tinde una mana amica. D'in contra, daca te infătisi zei ca unu membru, unu instrumentu, una persona muta a nu sciu ce unităti nem. rginate si misteriose, nu este totu asiè. Te afi in presinti'a unu-a necunoscutu, care respinge indata. Neliniscirea, esitatiunea este cu atătu mai naturale, cu cătu in pretins'a armonia slava vocea Poloniei este innecata, de unde urmeza, că acést'a nu mai este neci chiar' un'a asociatiune naturale si organica, ci este unu ce silitu, falsu si violentu. Panslavismulu face cea mai mare nedreptate Slavoru.

„Nice slavii, nice Romanii nu si-voru dà cursulu loru la una stare a lucuriloru, care ar' mantere egemonia nemtiesca său unguresca. Aceste poporatiuni s'ar' luptă mai bine pentru a scapă de ea, inchidindu-si ochii d'inaintea pericolului rusescu său prusescu; fiindu că este in natur'a națiuniloru, că-si in a individiloru, de a se preocupă mai multu de necazulu de asta-di de cătu de pericolul de mane.

„Daca voim a salvă autonomia Europei orientali si a neutralisă simpatiile rusesci, e de lipsa să asigurămu poporatiunile. — Pentru a ajunge acestu scopu, trebue să respingem cu totulu ori-ce idea de compensatiuni său de impartări, cari ar' chiamă pre aceste popore a-si jocă rolulu in contr'a vointiei loru.

„Europ'a apusena nu trebue să ignoreze natur'a acestoru dorintie. Se recunoscemu unu lucru, acestu-a e, că Serbii voiescu a remană Serbi, Boemii voiescu a remană Boemi; Romanii, Romani; că Grecii n'au dorit neci-o-data si nu voru dor' neci-o-data decătu a fi Greci. Poporatiunile Europei orientali nu voiescu a deveni mai multu rusesci de cătu turcesci.

„Acstea poporatiuni sunt acuseate inca, că aspira la marire său la independentia. Inse rogu-ve, la ce voiti să aspireze? Pretinde-veti, pentru exemplu, ca Grecii să cera de la Domnul în rogatiunile loru, ca semilun'a să totu stralucesca pre cupol'a Santei-Sofie? Vo-l-veti ca Serbulu d'in Belgradu să se roge pentru mantere domnirei turcesci său celei unguresci a supr'a celoru-l-alti Serbi? Cătu este de a deverat că, pentru a nu cadă in absurditate si chiaru si in ridiculu, trebue, inainte de tote, să fimu drepti, si, pentru a fi drepti, să ne scim'u pune in starea altoru-a inainte de a-i judecă! Ce'a ce Europ'a apusena pota si trebue să cera de la aceste poporatiuni, este ca ele să nu compromita interesele generale si interesulu loru propriu prin o nerabdare nesocita său prin aliantie periculose.

„Nu vedem, de altmintre-a, pentru ce să se o-puna Europ'a incercărilor ce potu face aceste popore pentru a se uni intre sine prin aliantie defensivă. Una atare federatiune este deslegarea cestiuniei orientali.

„Trebue să ne infătisiăm cestiunile d'in inaltimă loru, cu consecintia, cu sange rece; să nu ne demitemu pana a injuriă său a maltrată miclele națiuni in aspiratiunile loru legitime său in dorerile loru trecute. Nimicu nu istraineza ca man'a, capritiul său batjocur'a. Pres'a a rateciu in acést'a privintia mai totu-de-un'a d'in nesciintia; inse iertatu este a nu scă ace'a, ce altii sciu atătu de bine? De altmintre-a, a studiat pe unu poporu in presintele si in treculu său, este a-i dovedi unu semnu de interesu, care storice cea mai mare recunoscintia.

Revista diurnalistică.

„Reform“, organulu renumitului publicist Schultza comunica urmatorulu articolu :

Luptă.

Discusiunea despre cestiunea constitutiunei se poate considera ca inchisata. Acum se incepe luptă, ba s'a si incepuntu. Opusetiunea națiunala si istorico-publica a spusu forte chiaru ceea ce nu voiesce si

ceea ce pretinde. Critic'a comisiunei dietale d'in Galitzia despre constitutiunea d'in diecemvre nu poate produce nimic'a nou. Sentintia a asupr'a constitutiunei d'in diecemvre s'a enuntat, si adeca prin tapte eclatante: monarcia despiciata in doue părți, d'intre cari un'a trebue să deceleialalte midilocele, ca să o invinga si să se separeze pre deplinu; in amendoua jumetătile imperiului domnesce minoritatea; majoritatea preponderante, si adeca nu majoritatea unei partide, ci a poporeloru e neindestulita si resoluta la lupta continua contr'a unei constitutiuni, pre care doue popore o adoreaza ca libertate, er' tote celealte o deplangu si combatu ca subjugare. Ministeriul s'a resolvit a frange opusetiunea prin rigore fără de nici una privire. Organele ministeriale anuntia, că de impacatiune nu poate fi nici vorba, declaratiunile opusetiunei națiunale nu voru primi respunsu, pretensiunile ei nu se voru implini nici odata. Actiunea asprimei s'a si incepuntu. Pres'a boema se va amuffs prin pedepse ne mai pomenite, in Galitzia s'a pedepsit chiaru si acei-a, cari au portat facile in onorea lui Smolka, cei 81 de suscriitori ai declaratiunii boeme vedu sabia lui Damocle spendurandu de-asupr'a capului loru, oficialii se voru destitui, ceialalti, in cătu i-pote ajunge regimulu, se voru eschide de la tota activitatea publica politica. Diurnalcle partidei domitorie provoca pre ministeriu cu vorbe bune si rele, să proceda mai aspru, ba să teroriseze. Decembriștii se temu, si asiè sunt aplecati si la crudelitate. Corifeii loru cei mai efronti, ori-cătu condamna ei la tota ocasiunea lovitură de statu d'in Francia, aru avă voia a imita atare lovitura in contr'a opusetiunei d'in tiera. Cu bucuria a deverat sufletesca aru deportă pre toti slavii pre una insula dracesca, plina de ciuma. Decembriștii se mandrescu, că se lupta pentru libertate, si asiè adopta pentru luptă loru principiul altcum despretuitu, că scopulu sanctiesce midilocele. E inse unu fenomenu estraordinariu, ca majoritatea preponderante a poporatiunei intr'unu statu să se constringa prin fortia politiala si criminalistica, a acceptă libertatea, si de aci potem conchide, ce felu de libertate va să fie aceea. In a deveru, libertăatile a deverate, cari se afla in fapta in constitutiunea d'in diecemvre, aru potă remană neatinse, ba numai atunci ar' potă capeta vietia, deca imperiul ar' fi construitu conformu relatiunilor naturale si istorice ale poporeloru. Decembriștii si-inchiidu ochii naintea acestoru-a. El se lupta pentru domnia loru, ba ei se lupta numai, pentru ca să aiba dreptu. Au mai facutu odata asiè ca februaristi, si prin aceea au perduto jumetate d'in imperiu. — Acum vreū să domnesca celu putieni in cestalalta jumetate. Dar' totu omulu cu minte vede, că acést'a domnia a minorității preste majoritate, chiaru prin midilocele cele mai aspre, mai teroristice, se poate sustine numai cătu-va tempu. In acestu tempu inse decembriștii, cari vreū a fi a deveratii austriaci, voru perde si ceea ce li-a mai remas d'in Austria.

Declaratiunea boema a capetatu intregire si sprigini insemnatu prin aceea, că si națiunahil d'in Moravia si-au motivat abstinența loru de la siedintele dietei intr'unu memorandu, in esintia identicu cu celu d'in Boemii. Telegrame d'in tote teritoriele slavene anuntia consensulu poporatiunei. Regimulu are in fapta de a face cu intregulu poporu ceho-slov. Declaratiunea vointiei acestui poporu se poate ignoră, dictie d'in Prag'a si Brünn potu lucră, ca candu nici n'ar' esiste slavi pe lume, corifeiloru acestoru-a se poate impune tacere; dar' ce voru folosi tote aceste? Prin aceste celu multu se va fortia una pace provisoria, pace durabila nu se va face nici odata. — Diet'a d'in Prag'a, ca dieta curata nemtiesca, grabește in omnipotint'a sa a face dispusetiuni, cari numai ce vatema si iriteza pre slavi, adeca majoritatea poporatiunei d'in tiera. Diet'a d'in Prag'a dispune separarea politehniciului in institutu nemtiescu si slavenu, si sterge paragrafulu unei legi legitime, care prescrie, ca in gimnasiale nemtiesci să se propuna limb'a boema ca studiu obligat, pre cum se propune cea nemtiesca in scolele cehice. Prin desfințarea acestei legi s'a usiuratu inim'a nemtioru d'in Boemii si a protectorilor loru d'in Viena, dar' de siguru numai, pentru că ei au avutu dreptu si au iritatu pre compatriotii loru slavi, de ora-ce nu e de credintu, că nemtii se voru fi temutu, că invetiandu limb'a boema, se voru face slavi. Dece nemtii nu inveti boemesce, nu voru avă nici odata influentia a supr'a poporului boemu, voru remană straini naintea boemiloru, si nu si-voru potă implini maretia misiune, ce si-o insusiescu, a portă cultur'a poporeloru straine, si-au tienutu totu-de-un'a de antăia detorintia, a inveti limb'a acestoru popore.

Sub titlulu „Situatiunea nostra“ serie „Nar. N.“ urmatoriele: Sistemulu politicu, in care traieste asta-di națiunea ceho-slavene, n'are nimicu comunu cu in-susîtătile unei vieriade a deveratui constitutiunale. In restempulu d'in 1849—60 norm'a politica provenia d'in voint'a nelimitata a domitorului, acum provine d'in voint'a nelimitata a partidei germane in parlamentele

singurale; in anii 1849—60 națiunea ceho-slavene stă sub absolutismulu dinasticu, acum domnesce politică națiunala germana. Legile aduse sub regimulu lui Bach, si conclusele corporilor parlamentarie cislaitane d'in Viena, Prag'a si Brünn, pentru noi au totu acela-si caracteru moralu si juridicu. Noi ne suntemu loru, candu si unde suntemu siliti; dar dupa dreptulu nostru publicu si națiunalu, care inca nu s'a desfințat, in consciintia noastră nu ne considerăm oblegati prin acele legi, si ne suntemu a le crege. Dupa convingerea noastră cea mai intima noi traimus acum sub forța parlamentaria a politicei germane, si vomu traia sub aceea pana atunci, pana candu nu se va satisface alineei IX d'in dechiaratiunea deputatilor boemii. Acést'a inse nu se va intemplă, pana ce se afla la guvernă barbatii de acum; asiè dara, d'in punctul de vedere alu dreptului nostru vomu traia fără a participa la constitutiunea pana atunci, pana candu va sustă cislaitanii.

Ceea ce nu s'a ajunsu prin staruinte de domsute de ani, nu va ajunge nici politica cislaitana. De la diplom'a d'in optovre pana la constitutiunea din diecemvre parlamentarismulu germanu in monarcia austriaca a facutu o cale bunisora; dar si națiunea ceho-slavene a ajunsu de parte in consciintia dreptilor sale si in desvoltarea poterilor sale. Voi aru trebui să ne junghiati pre noi, cinci milioane de ceho-slavi, deca ati vră a face d'in noi cislaitani; vii nu ne veti primi in constitutiunea voastră in vecii veiloru. Noi amu trecutu sanatosi si intregi preste absolutismu, vomu trece si preste constitutiunea națiunala germana. Prin jucările institutiunilor vestre parlamentarie nu ne veti insielă; pre noi nu ne capetati!

Se scrie d'in Csikszék diurnalului „Magyar Polgár“: „Alerile noastre d'in Transilvania nu dau nece una perspectiva in favorul partitei d'in dreptă. Partit'a guvernă n'a facutu nimicu pentru Transilvania, nece ca să si-o cascige in partea sa, nece ca să o convinga, că ca este partit'a, care a aflatu petră inteleptiunei. Partit'a lui Deák a domnit in 1865, 66 si in 67, inse acést'a partita se elatina in 1868, si la dict'a venitoria va tramiș deputati d'in centrul stangei. La noi inflorescu inca legile si institutiunile lui Bach si Schmerling. Pre langa tota uniunea suntemu separati de către Ungaria in tote institutiunile noastre. Noi nu avem nece asta-di inca fericeirea de a gusta fructele vietiei constitutiunale. Noi n'amu ajunsu nece pana acolo, ca să avem o pressa libera; diurnalele noastre sunt inca censurate. Astă a produsu nemultumire pretotindene-a, si guvernul n'a facutu nicairi unu servitii mai mare opusetiunei de cătu in Transilvania. Guvernul a voit a trata cestii națiunale d'in Transilvania in unu modu impariutoriu, si insi-si Romanii i faeu acum'a celu mai mare necazu. Guvernul a trecutu cu vederea de-o-cam-data miscamentulu Romanilor, i-a lasatu să tienă ospetie si să agiteze intre poale, li-a concesu să tienă maialulu d'in Blasius, si numai dupa ce agitatorii fantastici au cladituna multime de materialu aprindetiosu pre focul națiunătăii, a inceputu a-lu stinge. Investigatiunea, ce urmă dupa maialulu d'in Blasius, n'a facutu de cătu a agita inca mai multu animele. D'in dî in dî ne convingem, că poporul roman este acitiatu prin totu feliulu de midi-loce, si si-astepta pre rescumperatoriulu său de la Bucuresci. D'in ce in ce vedem, ce idee au raspanditul prepusii comunali printr' poporulu susceptible. Diurnalele nu impariescun decătu casuri mai importante, inse aici vedem d'in dî in dî mai multe mice fenomene seriose si intristatorie, si espektoratii, cari ne implu de ingrijiri. Tote aceste impregnărări au discreditatu pre partit'a d'in dreptă, care ne a lasat in laturile absolutismului vecchiu, si, de alta, parte n'a pusu stavila contră extravagantele rabiante.“

Bucuresci, 17/29 aug. 1868.

(Coresp. orig. a „Fed.“) Adunarea generală a Societ. acad. romane nu au potutu să-si incepe si-dintele conformu statutelor, pentru că lipsescu mai multi membri. Pana acum se află de fată in București numai IX membri, a nume: presed. Ionu Eliadu Radulescu, secret. Aug. Treb. Laurianu, Giorgiu Baritiu, Ionu Măsimu, Vas. Aleșandrescu Urechia, Aleșandru Romanu, Iosifu Hodosiu, Titu Maiorescu si Vincentiu Babesiu sositu alalta cri. Caus'a lipsesci mai multoru membri este, parte nepasarea parte intardiată a conchiamare. Detorintia de a conchiamă membrii la adun. gener. era a delegatiunii academice, dar' acést'a, d'in ore cari preteste nemotivate, au credintu, că poate declină detorintia sa celu putieni pentru asta data, si că va fi mai usioru pentru d'ins'a a impune acesta sarcina ministeriului instructiunii publice, carele au si implitu-o. Timpulu eră cam innaintat si unii din membri credintu, că dora estu tempu nu se va tine adunarea gener. a Societății acad. o luara care in crot, la scalde, excursiuni scientifice si caletorie sim-

vre o căti-va mai remasera si pre a casa, si ace-sunt de cari ne potem miră cu totu dreptulu, respunsu neci pana acum la invitarea, ce li-așteutu. Asemene imputare cade si a supr'a frumocionianu, d'ntre cari nu s'a resolvitunul a veni, cu tote că unu anu intregu că ar' fi fostu de ajunsu pentru a luă vre o renume in asta privintia.

